

УДК 657.659.3

DOI: 10.31891/2307-5740-2021-300-6-29

ВАЛЬКОВА Н. В.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1013-5032>e-mail: valkovanv@ukr.net

Хмельницький національний університет

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ: ІНФОРМАЦІЙНЕ НАПОВНЕННЯ ТА НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗА СУБ'ЄКТАМИ ПОДАННЯ

У статті досліджується нормативно-правове регулювання звіту про управління в Україні, основні напрями висвітлення інформації, в залежності від сфери функціонування, розміру та характеру формування капіталу. Визначено інформацію рекомендовану до подання у звіті про управління банків, інших фінансових установ та підприємств. Досліджено нормативно-правову базу формування звіту про управління та звіту про корпоративне управління для акціонерних товариств. Проаналізовано вплив МСФЗ Положення з практики 1 «Коментар керівництва» на вітчизняне нормативно-правове регулювання звіту про управління банків. Визначено проблемні питання для подальшого дослідження трансформації, змістовного наповнення та адаптації до потреб користувачів звіту про управління, з урахуванням інтересів суб'єкта його подання.

Ключові слова: звіт про управління, звіт про корпоративне управління.

VALKOVA NATALIYA

Khmelnitskyi National University

MANAGEMENT REPORT: INFORMATION AND REGULATORY PROVISIONS BY THE SUBJECTS OF FORMATION

In terms of harmonization of domestic legislation with the EU legal field, an important area of regulation is accounting, as an information base for the economic development of individual enterprises and economies, and the European region and the world economy as a whole, especially given the informatization and globalization of socio-economic processes. However, the lack of experience in generating non-financial reports, especially in medium-sized enterprises and financial institutions belonging to micro and small enterprises, and the non-regulated form of the report somewhat complicate the process, so the research of the structure and information content of the management report is relevant.

The article examines the legal regulation of the report on management in Ukraine, the main areas of information coverage, depending on the scope of operation, size, and nature of capital formation. The list of basic information to be disclosed in the management report is determined for enterprises (except banks, budgetary institutions, micro-enterprises, and small enterprises), for joint-stock companies, for financial institutions with share capital, for banks and banks with share capital. The difference in the content of the management report of all these entities arises due to differences in the composition of users of information and their needs for it, to make management or other decisions. Enterprises that prepare financial statements by international reporting standards may prepare a management report by domestic law. Any form of management report permitted by IFRS Practice Statement 1 "Management Commentary"

In general, the history of non-financial reporting has proven its financial effectiveness, but at the same time, there are some problems associated with its formation. First, due to the lack of a regulated form and high dynamism of the external environment, there is a problem of the content of the report, which would meet the needs of stakeholders and work on a positive image of the company. Secondly, there is the problem of verifying the management report and confirming its compliance with the financial statements of the enterprise, especially in the non-financial component. And, thirdly, another problem that arises from the second - is the tax consequences of publishing a management report, they can be both negative and positive. All these issues need further research and proposals to address them.

Key words: management report, corporate governance report.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

В умовах гармонізації вітчизняного законодавства із правовим полем ЄС, важливою сферою врегулювання є бухгалтерський облік, як інформаційна база економічного розвитку як кожних окремо взятих підприємств та економік країн, так і європейського регіону й економіки світу в цілому, особливо враховуючи інформатизацію та глобалізацію суспільно-економічних процесів. Відповідно до Директиви 2013/34/ЄС [1], яка є одним з ключових документів з регулювання питань щорічної фінансової звітності консолідованої фінансової звітності та пов'язаних з ними звітів певних типів компаній, та Директиви 2014/95/ЄС [2] щодо розкриття нефінансової та диверсифікованої інформації, у 2017 році було внесені зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» №996 від 16.07.99р (далі Закон №996) [3], якими запроваджено оприлюднення вітчизняними підприємствами звіту про управління. Крім того, у 2018 році було розроблено та затверджено Методичні рекомендації зі складання звіту про управління, затверджені наказом МФУ № 982 від 07.12.2018р (далі Методичні рекомендації №982) [4]. Запровадження обов'язкового оприлюднення звіту про управління разом із фінансовою звітністю має на меті сприяти збільшенню соціальної відповідальності та прозорості ведення бізнесу. Проте, відсутність наявності досвіду формування нефінансових звітів особливо у середніх підприємств й фінансових установ, що належать до мікропідприємств та малих підприємств та регламентованої форми звіту дещо ускладнюють

процес, тому дослідження структури та інформаційного наповнення звіту про управління є актуальним для дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідженню питань формування та регулювання нефінансової звітності загалом та звіту з управління зокрема останнім часом приділяється більше уваги. Безверхий К.В., Пантелєєв В. П. [5], Гнедіна К.В., Нагорний П.В. [6], Ловінська Л.Г., Олійник Я.В., Бондар Т.А. [7], Новіченко Л.С. [8], Онищенко В.П. [9], досліджували структуру звіту про управління, в тому числі консолідованого, у відповідності до вимог Директиви 2014/95/ЄС, а також здійснювали порівняльний аналіз звіту про управління із міжнародними нефінансовими звітами. Структуру вітчизняного звіту про управління та методичні рекомендації з його складання аналізували Гевлич Л.Л., Гевлич І.Г. [10], Гнедіна К.В., Нагорний П.В. [6], Жиглей І.В. [11], Косташ Т.В., Новіченко Л.С. [8] та Онищенко В.П. [9]. Крім того, окремими авторами було проаналізовано безпосередньо звіти про управління конкретно взятих підприємств [6], переваги від оприлюднення нефінансових звітів [11], податкові аспекти звіту про управління [12] тощо.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття

Незважаючи на велику кількість досліджень у сфері формування нефінансової звітності постійне коригування нормативно-правової бази, зміни зовнішнього середовища та їх впливу на функціонування суб'єктів господарювання, вимагає глибшого дослідження нормативно-правової бази та змістовного наповнення звіту про управління різних суб'єктів господарювання.

Формулювання цілей статті

Метою статті є дослідження структури та нормативно-правового регулювання формування та оприлюднення звіту про управління різними суб'єктами господарювання. Для досягнення поставленої мети було використано такі загальнонаукові методи дослідження як: аналіз і синтез, системний та комплексний підхід.

Виклад основного матеріалу

Відповідно до Закону №996 «звіт про управління - документ, що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності» [3]. Закон №996 та Методичні рекомендації №982 визначають дещо різні підходи до формування звіту про управління, а саме [3, 4]:

- для середніх підприємств;
- для великих підприємств;
- для підприємств - емітентів цінних паперів (ЦП), цінні папери яких допущені до торгів на фондових біржах або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію;
- для банків, у яких на звітну дату середня кількість працюючих не перевищує 500 осіб;
- для банків, у яких на звітну дату середня кількість працюючих перевищує 500 осіб;
- для банків, утворених у формі акціонерних товариств;
- для фінансових установ, утворених у формі акціонерних товариств.

Перелік основної інформації, яка повинна оприлюднюватися в звіті про управління визначається для підприємств, крім банків, бюджетних установ, мікропідприємств та малих підприємств, Методичні рекомендації №982, для акціонерних товариств, в тому числі фінансових, - Законом України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» № 3480-IV від 23.02.06 (далі Закон №3480), для фінансових підприємств з акціонерним капіталом - Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» № 2664-III від 12.07.01 (далі Закон №2664), для банків - Інструкцією про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України, затвердженою Постановою Правління НБУ № 373 від 24.10.2011 (далі Інструкція №373), для банків, з акціонерним капіталом - Законом №2664, Законом №3480 та Інструкцією №373 (рис. 1).

Різниця у змістовному наповненні звіту про управління усіх перерахованих суб'єктів господарювання, виникає через відмінність складу користувачів інформації та їхніх потреб у цій інформації, яка необхідна для прийняття ними управлінських чи інших рішень. Наприклад серед користувачів нефінансової звітності підприємств - емітентів цінних паперів (ЦП), цінні папери яких допущені до торгів на фондових біржах або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію та фінансових установ, акціонерного типу, у тому числі банків, є потенційні акціонери, наявність яких характерна лише для цієї групи суб'єктів господарювання, а тому звіт про управління таких підприємств включає у своїй структурі ще звіт про корпоративне управління. Через особливий характер діяльності фінансових установ, в тому числі банків, до їхніх клієнтів належать практично усі юридичні та фізичні особи, в т. ч. підприємці, що вимагає від такого суб'єкта господарювання найширшого спектра інформації, задля підвищення довіри до себе більшої кількості учасників ринку фінансових послуг, який консолідує у собі найліквідніші активи, та мають значний соціальний вплив, проте не мають суттєвого впливу на навколишнє середовище. Великі підприємства у порівнянні із середніми мають більший вплив на навколишнє природне середовище та соціально-економічну складову регіону, в якому провадять діяльність, а отже суспільство потребує звітування великих підприємств з питань екології, соціальних, правових питань та боротьби із корупцією.

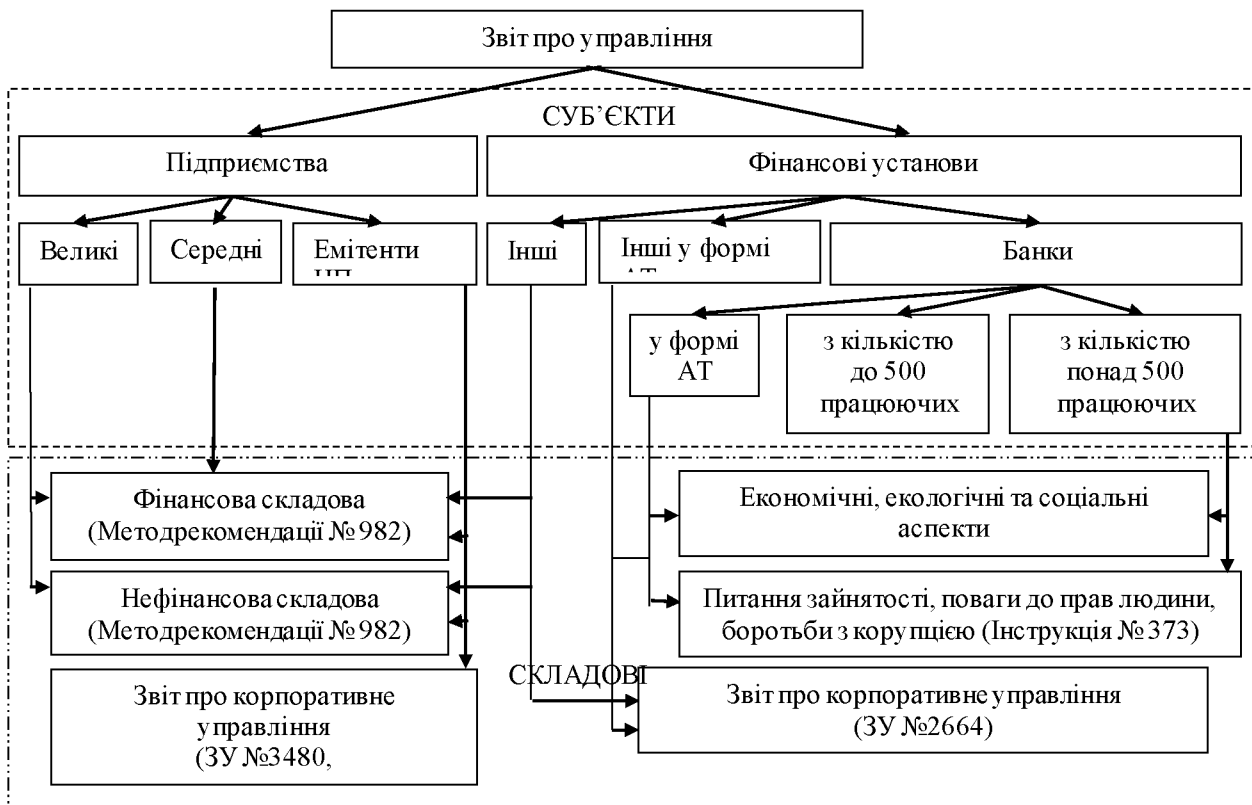

Рис. 1. Звіт про управління: суб'єкти, складові, нормативна база

Джерело: побудовано автором на основі джерел: 3-4, 13-15.

Дослідження нормативно-правових актів дозволяє визначити два основних напрями формування звіту про управління, це звіт про управління банків та звіт про управління всіх інших підприємств (крім банків, бюджетних установ, мікропідприємств та малих підприємств). Як видно з рисунку 1 загалом структура звіту про управління пов'язана із обов'язковістю чи необов'язковістю подання тієї чи іншої інформації, наприклад середні підприємства оприлюднюють лише фінансову, а звіт про корпоративне управління обов'язковий у складі звіту про управління лише для емітентів цінних паперів, цінні папери яких допущені до торгів на фондових біржах або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію, банків та фінансових установ, утворених у формі акціонерних товариств.

Звіт про управління подається та оприлюднюється разом із фінансовою звітністю та консолідованою фінансовою звітністю зазначених суб'єктів господарювання, частина з яких, а саме підприємства, що становлять суспільний інтерес, публічні акціонерні товариства, суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України [3], здійснює формування фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності на основі таксономії в єдиному електронному форматі [16]. Враховуючи загалом доволі форму представлення інформації за визначеними розділами (складовими) звіту про управління, але в визначеному, електронному форматі, заповнення передбачається у текстовій формі з можливістю додавання таблиць та рисунків.

Формування фінансової звітності за міжнародними стандартами наштовхує на питання чи формування звіту з управління за вимогами вітчизняного законодавства не буде суперечити загальній концепції подання звітності. У 2010 році Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку було затверджено МСФЗ Положення з практики 1 «Коментар керівництва», у якому визначено напрями розкриття інформації у звіті Керівництва, але також міститься твердження про те, що фінансова звітність може відповідати стандартам МСФЗ, навіть якщо вона не супроводжується звітом керівництва або супроводжується звітом керівництва, який не відповідає цьому Положенню [17]. Отже, тим самим робиться наголос на довільному виборі змістовного наповнення звіту керівництва (звіту про управління) або на виконанні вимог щодо звіту про управління окремих юрисдикцій.

У таблиці 1 наведено структуру звіту про управління, яка передбачена у різних нормативно-правових актах для різних емітентів цієї звітності. Аналіз структури звітів свідчить про те, що основою для формування Інструкції №373 слугувало Положення з практики 1 «Коментар керівництва», але крім структурних складових в Інструкції в загальному обумовлено розкриття економічних, екологічних та соціальних аспектів діяльності банку та розкриття додатково питань зайнятості, поваги до прав людини, боротьби з корупцією банками, у яких на звітну дату середня кількість працюючих перевищує 500 осіб. Що

стосується звіту про управління за Методрекомендаціями №982, зазначений звіт є більш розгорнутим, структурованим та змістовно визначеним, у правовому акті запропоновано орієнтовний перелік основних показників по кожному напрямку подання інформації.

Таблиця 1.

Структура звіту про управління

Положення з практики 1 «Коментар керівництва»	Інструкція №373	Методрекомендації №982
1) характер бізнесу	1) характер бізнесу	1) організаційна структура та опис діяльності підприємства;
2) цілі та стратегії	2) цілі керівництва та стратегії досягнення цих цілей;	7) дослідження та інновації;
3) ресурси, ризики та відносини	3) ресурси, ризики та відносини	3) ліквідність та зобов'язання; 6) ризики; 8) фінансові інвестиції;
4) результати та перспективи	4) результати діяльності та перспективи подальшого розвитку	2) результати діяльності; 9) перспективи розвитку;
5) вимірники та показники ефективності	5) ключові показники діяльності	
	<i>екологічні аспекти;</i>	4) екологічні аспекти;
	<i>соціальні аспекти</i>	5) соціальні аспекти та кадрова політика;
	<i>питання зайнятості, поваги до прав людини, боротьби з корупцією</i>	
	звіт про корпоративне управління (Закон №2664)	10) звіт про корпоративне управління (в т. ч. Закон №3480)

Джерело: побудовано автором на основі [4, 14, 15, 17]

У 2021 році Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку ініційовано процес перегляду Положення з практики 1 «Коментар керівництва» у зв'язку з тим, що з 2010 року інформаційні потреби інвесторів та кредиторів змінилися, і коментарі керівництва не завжди надають користувачам необхідну інформацію. Проте, що стосується твердження щодо визнання відповідності фінансової звітності Міжнародним стандартам незалежно від того чи супроводжується вона звітом керівництва або звітом керівництва, який не відповідає цьому Положенню, Рада пропонує його залишити і після перегляду Положення. Таким чином, вважаємо, що вітчизняним підприємствам та банківським установам варто проаналізувати нову редакцію Положення з практики 1 «Коментар керівництва», коли вона буде затверджена, та формувати звіт про управління з урахуванням впроваджених змін. Оскільки цей звіт немає регламентованої форми, а лише визначені напрямки висвітлення інформації, то урахування рекомендацій Положення з практики 1 «Коментар керівництва» не буде порушенням норм затверджених Методичними рекомендаціями №982 та Інструкцією №373.

Директивою 2014/95/ЄС [2] передбачене подання нефінансових звітів не лише середніми та великими підприємствами, але й малими та мікро. В Україні немає вимоги до малого бізнесу надавати таку інформацію, проте, за бажання будь-яке підприємство теоретично може оприлюднити будь-який нефінансовий звіт.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Загалом історія становлення нефінансової звітності, яка почалася ще у 70-х роках, довела свою фінансову ефективність, але разом із тим існує значне коло проблем, пов'язаних із її формуванням. По-перше, через відсутність регламентованої форми та високу динамічність зовнішнього середовища, виникає проблема змістовного наповнення звіту, яке б задовольняло потреби стейкхолдерів та працювало на позитивний імідж компанії. По-друге, виникає проблема верифікації звіту про управління та підтвердження його відповідності фінансовій звітності підприємства, особливо це стосується нефінансової складової. На нашу думку, проблема верифікації нефінансового звіту є проблемою не лише надавача інформації, а й користувача. Крім того, в нашій країні недостатньо розвиненою є практика аудиту нефінансових звітів. І, по-третє, ще однією проблемою, яка виникає із другої, - є податкові наслідки оприлюднення звіту про управління, вони можуть бути як негативними так і позитивними. З одного боку надмірні витрати підприємства на соціальну сферу при відносно не великій середній заробітній платі на підприємстві можуть викликати питання офіційної виплати заробітної плати, коригування податкового кредиту з придбаних товарів, робіт, послуг невиробничого характеру, правомірності визначення витрат. Усі ці питання потребують подальшого дослідження та пропозицій щодо їх вирішення.

Література

1. Annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings [Електронний ресурс] : Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 2013/ - Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32013L0034>
2. Disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups [Електронний ресурс] : Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014. - Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0095>
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV / Верховна рада України - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
4. Методичні рекомендації зі складання звіту про управління [Електронний ресурс] наказ МФУ від 07.12.2018 №982 - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18#Text>
5. Безверхий К. В. Консолідований звіт про управління. Новації управлінської практики звітування [Електронний ресурс] / К. В. Безверхий, В. П. Пантелєєв // Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. - 2018. - № 1-2. - С. 37-46. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvhastat_2018_1-2_6.
6. Гнедіна К.В. Звіт про управління: сутність та особливості формування / К.В. Гнедіна, П.В. Нагорний // Проблеми і перспективи економіки та управління. - 2021.- № 1(25). - С. 134-142. – Режим доступу:
7. Ловінська Л.Г., Нормативно-правове забезпечення звіту про управління підприємств в Україні / Л.Г. Ловінська, Я.В. Олійник, Т.А. Бондар // Фінанси України. – 2018. - №6. – С.19-44. - Режим доступу: http://finukr.org.ua/?page_id=723&aid=4523
8. Новіченко Л.С. Актуальні питання формування звіту про управління підприємством / Л.С. Новіченко // Економічний аналіз. - 2018. - Т. 28, № 4. - С. 258-264. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28\(4\)_36](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28(4)_36)
9. Онищенко В. Порівняння національних та міжнародних вимог до складання звіту про управління [Електронний ресурс] / В. Онищенко // Проблеми і перспективи економіки та управління. - 2018. - № 4. - С. 230-238. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppeu_2018_4_28.
10. Сокіл О.Г. Звіт про управління як гарантія соціальної відповідальності бізнесу [Електронний ресурс] / О.Г. Сокіл // Сталій розвиток країни в рамках Європейської інтеграції: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених. М. Житомир – 2019. - 7 листопада. С. 173-174. - Режим доступу: <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/9524>
11. Гевлич Л.Л. Фінансова та управлінська звітність вітчизняних підприємств / Л.Л. Гевлич, І.Г. Гевлич // Економіка і організація управління. - 2020. - № 1 (37). - С. 49-59. - Режим доступу:
12. Жиглей І.В. Звіт з управління – складова фінансової, нефінансової чи інтегрованої звітності? / І.В. Жиглей, Д.М. Захаров // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2019. - Вип. 1 (42). – С.18-24. - Режим доступу:
13. Костах Т.В. «Звіт про управління» у системі інформаційного забезпечення динамічного управління підприємством / Т.В. Костах // SCIENTIFIC COLLECTION «INTERCONF». - 2021. – April. – 21-22 (№52). – С.110-115. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/351645638_ZVIT_PRO_UPRAVLINNA_U_SISTEMI_INFORMACIYNOGO_ZABEZPECENNA_DINAMICNOGO_UPRAVLINNA_PIDPRIEMSTVOM
14. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки [Електронний ресурс] : Закон України № 3480-IV від 23.02.06 / Верховна рада України - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15?find=1&text=%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82+%D0%B7+%D0%BA%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%B0#w2_1
15. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс] : Закон України № 2664-III від 12.07.01 / Верховна рада України - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>
16. Інструкція про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України [Електронний ресурс] : Постанова Правління НБУ № 373 від 24.10.2011 - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11#Text>
17. Про затвердження перекладу Таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності 2021 [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України 12 листопада 2021 року №595 – Режим доступу: <https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7%20595.pdf>
18. Practice Statement 1 Management Commentary [Електронний ресурс] : IFRS International Accounting Standards Board - Режим доступу: https://service.betterregulation.com/sites/default/files/upload/2019-03/ifrspracticestatement1_130.pdf

References

1. Annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings [Elektronnyi resurs] : Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 2013/ - Rezhym dostupu: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32013L0034>
2. Disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups [Elektronnyi resurs] : Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014. - Rezhym dostupu: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0095>
3. Pro bukhhaltenskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini [Elektronnyi resurs] : Zakon Ukrainy vid 16.07.1999 №996-XIV / Verkhovna rada Ukrainy - Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
4. Metodichni rekomendatsii zi skladannia zvitnu pro upravlinnia [Elektronnyi resurs] nakaz MFU vid 07.12.2018 № 982 - Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18#Text>
5. Bezverkhyyi K. V. Konsolidovanyi zvit pro upravlinnia. Novatsii upravlinskoï praktyky zvituvannia [Elektronnyi resurs] / K. V. Bezverkhyyi, V. P. Panteleiev // Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii statystyky, obliku ta audytu. - 2018. - № 1-2. - S. 37-46. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvhastat_2018_1-2_6
6. Hnedina K.V. Zvit pro upravlinnia. snitnist ta osoblyvosti formuvannia / K.V. Hnedina, P.V. Nahomyi // Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia. - 2021. - № 1(25). - S. 134-142. - Rezhym dostupu:
7. Lovinska L.H., Normatyvno-pravove zabezpechennia zvitnu pro upravlinnia pidpriemstv v ukraini / L.H. Lovinska, Ya.V. Oliinyk, T.A. Bondar // Finansy Ukrainy. - 2018. - №6. - S.19-44. - Rezhym dostupu: http://finukr.org.ua/?page_id=723&aid=4523
8. Novichenko L.S. Aktualni pytannia formuvannia zvitnu pro upravlinnia pidpriemstvom / L. S. Novichenko // Ekonomichnyi analiz. - 2018. - T. 28, № 4. - S. 258-264. - Rezhym dostupu: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28\(4\)_36](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28(4)_36)
9. Onyshchenko V. Porivniannia natsionalnykh ta mizhnarodnykh vymoh do skladannia zvitnu pro upravlinnia [Elektronnyi resurs] / V. Onyshchenko // Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia. - 2018. - № 4. - S. 230-238. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppue_2018_4_28.
10. Sokil O.H. Zvit pro upravlinnia yak harantiia sotsialnoi vidpovidalnosti biznesu [Elektronnyi resurs] / O.H. Sokil // Stalyi rozvytok krainy v ramkakh Yevropeiskoi intehratsii: Materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii zdobuvachaiv vyshchoi osvity i molodykh uchenykh. M. Zhytomyr – 2019. - 7 lystopada. S. 173-174. - Rezhym dostupu: <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/9524>
11. Hevlych L.L. Finansova ta upravlinska zvitnist vitcheznyanykh pidpriemstv / L.L. Hevlych, I.H. Hevlych // Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia. - 2020. - № 1 (37). - S. 49-59. - Rezhym dostupu:
12. Zhyhlei I.V. Zvit z upravlinnia – skladova finansovoi, nefinansovoi chy intehrovanoi zvitnosti? / I.V. Zhyhlei, D.M. Zakharov // Problemy teorii ta metodolohii bukhhaltenskoho obliku, kontroliu i analizu. – 2019. - Vyp. 1 (42). – S.18-24. - Rezhym dostupu:
13. Kostash T.V. «Zvit pro upravlinnia» u systemi informatsiinoho zabezpechennia dynamichnoho upravlinnia pidpriemstvom / T.V. Kostash // SCIENTIFIC COLLECTION «INTERCONF». - 2021. – April. – 21-22 (№52). – S.110-115. - Rezhym dostupu: https://www.researchgate.net/publication/351645638_ZVIT_PRO_UPRAVLINNA_U_SISTEMI_INFORMACIYNOGO_ZABEZPECHENNA_DINAMICNOGO_UPRAVLINNA_PIDPRIEMSTVOM
14. Pro rynky kapitalu ta orhanizovani tovami rynky [Elektronnyi resurs] : Zakon Ukrainy № 3480-IV vid 23.02.06 / Verkhovna rada Ukrainy - Rezhym dostupu: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15?find=1&text=%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82+%D0%B7+%D0%BA%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%B0#w2_1
15. Pro finansovi posluhy ta derzhavne rehuliuвання ryнкiv finansovykh posluh [Elektronnyi resurs] : Zakon Ukrainy № 2664-III vid 12.07.01 / Verkhovna rada Ukrainy - Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>
16. Instruksiiia pro poriadok skladannia ta opryludnennia finansovoi zvitnosti bankiv Ukrainy [Elektronnyi resurs] : Postanova Pravlinnia NBU № 373 vid 24.10.2011 - Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11#Text>
17. Pro zatverdzhennia perekladu Taksonomii finansovoi zvitnosti za mizhnarodnymi standartamy finansovoi zvitnosti 2021 [Elektronnyi resurs] : Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy 12 lystopada 2021 roku №595 Rezhym dostupu: <https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7%20595.pdf>
18. Practice Statement 1 Management Commentary [Elektronnyi resurs] : IFRS International Accounting Standards Board - Rezhym dostupu: https://service.betterregulation.com/sites/default/files/upload/2019-03/ifrspracticestatement1_130.pdf